

واسطه‌گری به جای تولید!

حامی تجارت، نافی صنعت

ارزیابی مهندس بیژن محبی، مدیر عامل شرکت آساد صنعت، در خصوص آسیب شناسی صنعت ایران

مسئله تأمین مالی از مشکلاتی است که در سال‌های اخیر تأثیر بسیار مهمی بر قدرت رقابتی صنایع کشور گذاشته و عملاً تولید کنندگان را با توقف کامل و یا کُندی روند تولید و همچنین عدم امکان رقابت مواجه کرده است.

شرایط حاکم بر بانک‌ها، عدم امکان دسترسی به تسهیلات ارزان (با بهره مناسب) و سریع‌الوصول و مقررات دست

و پاکیزه حاکم بر اقتصاد صنعتی و تولیدی، امکان فعالیت در بخش صنعت را به حداقل ممکن رسانده است. برای برطرف کردن این مشکل، رفع مقررات دست و پاکیزه‌سازی و فراهم آوردن شرایط مناسب برای صنعت‌گران و حمایت دولت از تولید با توجه به شرایط جاری، می‌تواند علاوه بر بهبود وضع نقدینگی در بخش صنعت، صنعت‌گران را به جای وقت گذاشتن برای دریافت تسهیلات از بانک‌ها، بیشتر به سمت بهبود تولید و پایین آوردن قیمت تمام شده و فراهم کردن شرایط رقابتی سوق دهند.

مطمئناً صنعت‌گران این مرز و بوم توانایی تولید با کیفیت بالا و قابل رقابت با کلیه محصولات صنعتی - حتی اروپایی - را دارند؛ به شرط آن که روز خود را به مذاکره و پیگیری برای تأمین نقدینگی و رفع موانع و مشکلات موجود شب نکنند.

از تحریم‌ها غافل نشویم

نباید از تأثیر تحریم‌ها بر توان تولیدی و رقابتی صنایع چشم‌پوشیم. بی‌شک، تحریم‌های جهانی بر صنایع داخلی مؤثرند. صنایع به طور کلی به بازار جهانی مرتبط هستند و مطمئناً تحریم تأثیر بسزایی بر حرکت تولیدی آنها می‌گذارد.

دولت می‌تواند با پشتیبانی و اطمینان به صنعت داخلی - همان‌طور که در سال‌های جنگ تحمیلی، صنعت پشتیبانی لازم را از دفاع مقدس انجام داد - تحریم را به یک فرصت تبدیل کند و توان فنی مهندسان داخلی را به کار گیرد. در شرایط کنونی، تولید کننده و صنعت‌گر تنها گروهی‌اند که از همه طرف تحت فشار قرار دارند (داری، بانک‌ها، تأمین اجتماعی، محیط

زیست، شهرداری، قانون کار، بازرگانی، گمرک و الی آخر! کلیه قوانین و مقررات جاری و نهایتاً تحریم، جلوی هر گونه فعالیت ثمر بخش را از صنعت گرفته که می‌تواند با بازرگاری در قوانین مرتبط، قدرت تفکر و نوآوری را در تولید کنندگان زنده کرد.

با توجه به تحریم، گرایش به تولید داخلی به خصوص در بخش صنعت ماشین‌سازی که حیطة فعالیت ما است، نسبتاً بهتر شده و امید می‌رود این موضوع در صورتی که موانع مختلف موجود کمتر شوند، در جهت پاسخگویی به نیازهای کشور سامان بهتری بگیرد.

در پایان اگر بخواهیم اصلی‌ترین مشکلات صنایع داخلی را مطرح کنیم، باید قوانین متوقف‌کننده تولید را بیان کنیم. قوانین جاری، عموماً برای تجارت تنظیم و برنامه ریزی شده‌اند و در هیچ موردی، تولید و صنعت در اصل قوانین مورد توجه قرار نگرفته‌اند و هر چند که مسؤولان سعی در حمایت و برنامه ریزی برای آن دارند، ولی با توجه به وجود قوانین غیرشفاف، نیروهای زیرمجموعه نمی‌توانند خواسته‌های مدیران ارشد مملکتی را اجرا نمایند. در این خصوص، تا زمانی که قوای مجریه، مقننه و قضاییه در جهت تغییر قوانین به نفع تولید (همان کاری که در کشورهای ژاپن، چین، هند، کره و چند کشور دیگر آسیایی انجام شده و نتایجش را هم دیده‌اند) پیش قدم نشوند و از دست اندرکاران به عنوان متولیان حرکت صنعتی و تولیدی، مشاوره و همراهی نخواهند، بعید است قوانین و مقرراتی وضع شوند که منجر به دگرگونی بنیان قوانین خلاف تولید گردند.

با مراجعه و بررسی دقیق قوانین جاری (کار، مالیات، بیمه و صدور احکام قضایی علیه کار آفرین)، متوجه می‌شویم که هیچ‌گونه آرامشی در قوانین برای کار آفرین (تولید کننده و صنعت‌گر) در نظر گرفته نشده و کلیه قوانین به نفع تجارت و واسطه‌ها تنظیم شده و حفظ منافع تولید کننده در پایین‌ترین سطح ممکن قرار گرفته است. ■

مشکل کارگر و کارفرما

شاداب و پویا

مشکلات بین نیروی کار و کارفرما از گذشته همواره در اقتصاد ما وجود داشته و تولید کنندگان را اذیت کرده است. علاوه بر مشکلات حوزه قانون کار که مورد انتقاد کارفرمایان ایرانی است، بهره‌وری پایین نیروی کار و سرمایه از دیگر عواملی هستند که صنعت ایران را با مشکل مواجه کرده‌اند.

پیشنهاد می‌شود برای حل مشکلات این حوزه، علاوه بر بازبینی در قوانین، پویایی نیروی کار را که به پویایی صنعت منجر می‌شود، در دستور کار قرار دهیم. ابزار پویایی نیروی کار هم با در نظر گرفتن مسایلی چون رعایت سلسله مراتب، شایسته‌سالاری، خلق انگیزه، ایجاد فضای رقابتی در محیط کار و درک متقابل کارمند و کارفرما به وجود خواهد آمد.

همچنین به دلیل عدم تعامل مناسب دانشگاه و صنعت که عامل اصلی کم‌تخصصی نیروی کار است، باید علاوه بر تفهیم موضوع تحقیق و توسعه و تحول در بخش آموزشی کشور، مفاهیم کار آفرینی را هم به دانشجویان تعلیم دهیم.

امروز بیش از گذشته شاهد ترویج نظام "کارمندی و حقوق بگیر" در کشور هستیم که این مسأله به مرور، نوعی رخوت را به اقتصاد تزریق می‌کند. برای این منظور باید علاوه بر آموزش‌های نوین، توجه ویژه‌ای به صنایع کوچک داشته باشیم. بخش عظیمی از محصول ناخالص داخلی کشورهای پیشرفته همچون آمریکا، چین و ژاپن توسط این واحدها تولید می‌شود، در حالی که این واحدهای کوچک اما پُر توان، جایگاه خاصی در صنعت ایران ندارند. بکارگیری راهکارهای فوق، نقش مؤثری در رفع مشکلات کاری و به تبع آن صنعت ایران خواهد داشت.

یقین بدانیم که فضایی آرام و با ثبات و به دور از دغدغه، توسعه‌ای به مراتب بیشتر را برای صنعت پدید خواهد آورد.

